Gəncə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyəti (GMXC)

Müəllif: Vüqar Həsənbəyli
05.02.2012 03:07

Cəmiyyətə Ələkbər bəy Rəfibəylinin təşəbbüsü ilə təsis olunmuşdur. Həmçinin, Cəmiyyətə ilk sədrliyi də Ələkbər bəy Rəfibəyli etmişdir.

1905-ci il iyun ayının 30-da Yelizavetpol Quberniya İdarəsində qubernator müavini Baranovskinin, prokuror Antonovun, inspektor Qolubkovun, Quberniya İdarəsi üzvləri A.Adıgözəlov, A.Xasməmmədovun iştirakı ilə Gəncə şəhər sakinləri vəkil Ələsgər bəy Xasməmmədov, doktor Xudadat bəy Rəfibəyli və Böyük bəy Ağasıbəyli Gəncə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin (GMXC) iki nüsxədən ibarət olan Nizamnaməsini qubernator A.Kalaçeva təqdim etdilər. Elə həmin gün Gəncə qubernatorunun sərəncamı ilə cəmiyyətin 42 maddədən ibarət nizamnaməsi təsdiq olunaraq qeydiyyata alındı. Cəmiyyətin Məramnaməsində isə cəmiyyətin (GMXC) kasıb və imkansız müsəlman ailələrinə paltar, ərzaq, ev, tibbi xidmət yardımı verilməsi, lazım gəldikdə pul müavinəti ilə təminat, kasıb balalarının imperiyanın və xaricin orta, ali məktəblərində (Tiflis, Kiyev, Odessa və s.) təhsillərini davam etdirilməsi üçün təhsil haqqının ödənilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Kasıblara köməklik məqsədilə buğda, un, qənd və s. anbarlar yaradılmışdı. Gəncə məhəllələrində yaşayan kasıb evlərinin və insanların siyahısı tutularaq, onlara Novruz, Ramazan və Qurban bayramlarında yardım göstərilirdi. Cəmiyyət şəhərdəki ikisinifli müsəlman məktəbinin şagirdlərinə, Qarabağ və Zəngəzurda erməni-daşnaklar tərəfindən soyqırıma məruz qalmış türk-müsəlman əhaliyə yardım məqsədilə tamaşalar və xeyriyyə konsertləri təşkil edirdi. Cəmiyyət Gəncədə əhalinin kasıb təbəqələri üçün xüsusi ərzaq mağazası da açmışdı.

Gəncə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyəti əsasən, 1918-ci ildə Qərbi Azərbaycandan olan on minlərlə qaçqına yardım göstərmiş, onlara yurd yerləri ilə təmin etmişdir. Cəmiyyətin əsas maliyyə vəsaitini könüllü ianələr, üzvlük haqları təşkil edirdi. GMXC Bakının, Tiflisin, Şuşanın və İrəvanın Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətləri ilə sıx əlaqə saxlayırdı. 1914-cü ildən 1919-cu ilə kimi GMXC-nin idarə heyətinin tərkibi aşağıdakı şəxslərdən ibarət idi:

Müəllif: Vüqar Həsənbəyli
05.02.2012 03:07

Sədr: Məşədi Əli Rəfizadə

Sədr müavini: Hacı Ələkbər Hacızadə

İdarə Heyətinin üzvləri: Kərbəlayi Həmzə Hacı Hüseyn oğlu, Hacı Hilal İbrahimov və Ağa Tağıyev

İdarə Heyətinin üzvlüyünə namizədlər: İsmayıl Tağıyev, Məşədi Rza Tağıyev, Məmməd Mirabov

Katib: Mirzə Məhəmməd Axundzadə

Xəzinədar: Hidayət Niyazov

Nəzarət-Təftiş Komissiyası: Ələsgər bəy Xasməmmədov, Abuzər bəy Rzayev və Məmmədbağır bəy Şeyxzamanov

1916-cı ildə Gəncə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin 80-dən çox üzvü var idi. Beləliklə, Cəmiyyətin bəzi üzvlərinin ad və soyadlarını sizlərə təqdim edirik:

Cəmiyyətin ömürlük fəxri üzvləri ayda 200 manat üzvlük haqqı ödəyirdilər:

1. Hacı MəhəmmədHüseyn Rəfizadə

2. Hacı Əli Hüseynzadə

3. Hacı Ələkbər Hacızadə

4. Hacı İmamqulu Ağazadə

Cəmiyyətin fəxri üzvləri isə ayda 20 manat üzvlük haqqı ödəyirdilər:

5. Hacı Usub Rzayev

6. Məşədi Əli Abbasəliyev

7. Hacı Əli Kərbəlayi Qasım oğlu

8. Hacı Hilal İbrahimov

9. Mirzə bəy Qazıyev

10. Kərbəlayi Həmzə Hacı Hüseyn oğlu

11. Hidayət Niyazov

12. Məşədi Əli Rəfiyev

13. Ağa Tağıyev

14. İsfəndiyar bəy (Şəmkirli)

15. (Bala) Məşədi Kərbəlayi Qasım oğlu

Sadəcə üzvlər isə ayda 5 manat üzvlük haqqı ödəyirdilər:

16. Müseyib bəy Hacı Zeynal oğlu

17. Məşədi Səməd Kərbəlayi MəhəmmədHəsən oğlu

18. Pişnamazzadə Məhəmməd Axund Əli oğlu

19. Mirzə Abbas Abbaszadə

20. Abbasqulu Ağahüseynzadə

21. Həsən bəy Ağayev

22. Həsən bəy Adıgözəlov

23. Məmməd ağa Əliyev

24. Cahangir bəy Əliyev

25. Mirzə Cəfər Əsgərzadə

26. Mirzə Məhəmməd Axundzadə

27. Cavad bəy Cavanşirski

28. İsaq Muxtar oğlu Hüseynov

29. Müseyib Zazalıyev

30. Həmzə bəy Zeynalov

31. Məmmədəli Zeynalov

32. Adil xan Ziyadxanov

33. İsmayıl xan Ziyadxanov

34. Adil bəy Zülqədərov

35. Abuzər bəy Rzayev

36. Axund Molla Musa İsmayılzadə

37. Muxtar bəy Qazıyev

38. Kərbəlayi Dəmir Kərbəlayi Məhəmməd oğlu

39. Əbdülhəlim Kərimov

40. Mehdi Qurbanov

41. Məşədi Məmməd Məsimov

42. Əliş bəy Məmmədov

43. Məşədi Musa Kərbəlayi Allahyar oğlu

44. Miryusif Mirzəcəfərov

45. İlyas Mollazadə

46. Mehrəli Muradov

47. Yəhya Nəbiyev (F.Əhmədovun ana babası)

48. Məşədi Süleyman Nağıyev

49. Axund Hüseyn Pişnamazzadə

50. Mirzə Yusif Rəhimzadə

51. Ələkbər bəy Rəfibəyli

52. Bağır bəy Rəfibəyli

53. Məşədi Əsgər Rəfibəyli

54. Xudadat bəy Rəfibəyli

55. Abbas Rəfizadə

56. Mürsəl Rüstəmov

57. Ağalar bəy Səfikürdski

58. Aslan bəy Səfikürdski

Müəllif: Vüqar Həsənbəyli
05.02.2012 03:07

59. Məşədi Abdulla bəy Sultanov

60. Sultan bəy Sultanov

61. Məşədi İsmayıl Tağıyev

62. İsmayıl Umudov

63. Abbas bəy Usubbəyov

64. Həsən bəy Fəttahov

65. Ələkbər bəy Xasməmmədov

66. Ələsgər bəy Xasməmmədov

67. Həmid bəy Xasməmmədov

68. Xəlil bəy Xasməmmədov

69. Hüseynqulu xan Xoyski

70. Mürsəl bəy Şahmalıyev

71. Məmmədbağır bəy Şeyxzamanov

72. Məşədi İsmayıl Rza oğlu